

[Preben Lange]

endsige være medbestemmende i den slags spørgsmål.

Til slut skal jeg udtale, at jeg ser frem til landsstyreformandens og udenrigsministerens besøg i Thule i år og en landstingsdelegations rejse til baserne i Grønland samt til USA. Disse besøg markerer, at Grønlands hjemmestyre forudsætter, at al tilgængelig information, som alle andre inden for NATO får, tilgår det grønlandske hjemmestyre.

Spørgsmålet om NATO-basernes tilstedeværelse i Grønland vil også blive genstand for politisk drøftelse i det grønlandske landsting i forbindelse med den forestående landstingssamling.

Til allersidst vil jeg benytte lejligheden til at erklære, at mit partis synspunkt i den internationale forsvarspolitik er følgende: verden kan vælge mellem en vestlig stormagt, en østlig stormagt eller neutralitet. I erkendelse af vort lands forsvarspolitiske, set geografisk, og strategiske placering og dermed vores medansvar i denne verden erklærer mit parti sig som tilhænger af NATO-medlemskabet, idet et såkaldt neutralt Grønland vil være det samme som et skaldyr uden skal.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

De fleste vil jo nok erkende efter at have lyttet til debatten her i dag, at spørgsmålet om Thuleradarens modernisering og denne moderniserings forhold til den såkaldte ABM-traktat ingenlunde er let tilgængeligt stof. Det er stof, der samtidig er forbundet med de mest alvorlige problemer, vi som mennesker i en højteknologisk og højt oprustet verden kan beskæftige os med.

For at forstå de problemer, der bliver rørt ved her, må man tænke over det utænkelige, og derfor kalder diskussionen også på stærke følelser. Den åbner desværre også muligheder for demagogi og for manipulationer med oplysninger og vurderinger, som offentligheden vanskeligt kan bedømme, og som mange mennesker simpelt hen vil afvise at gå ind på. Ved at blande ting sammen, som tilsyneladende handler om det samme, men som i virkeligheden ikke har noget med hinanden at gøre, er det jo så let at så mistænksomhed.

Regeringen har i sin redegørelse om denne sag forsøgt at give en så grundig og nøjagtig fremstilling af alle relevante oplysninger i sagen som overhovedet muligt. Regeringen

har ikke afvist, at man i god tro og ud fra forskellige synspunkter kan rejse tvivl om fortolkningen af visse bestemmelser i ABM-traktaten. Der er altså en sådan tvivl. Det er ikke rigtigt, som hr. Albrechtsen sagde i en af sine korte bemærkninger, at redegørelsen ikke rummer plads for tvivl, den er bare skrāsikker. Der er tvivl.

I den forbindelse synes jeg det er vigtigt at erindre, hvad hr. Lasse Budtz sagde, nemlig at den tvivl, der er rejst i den amerikanske debat om ABM-traktaten, er en tvivl, der hele tiden taler om, at der måske er tale om overtrædelser. Dette »måske« er jo desværre forsvundet nogle af de steder, hvor man herhjemme trækker på den amerikanske debat. Så er det pludselig dér, man oplever skrāsikkerheden.

Men når vi vurderer denne tvivl, så er det, som det fremgår af redegørelsen, den danske regerings opfattelse, at på baggrund af alle foreliggende oplysninger kan vi med rimelighed konkludere, at der ikke er grund til at anfægte den amerikanske vurdering, nemlig at moderniseringen af Thuleanlægget ikke strider mod ABM-traktatens bestemmelser.

I den debat, vi har her i dag, synes jeg der er to overordnede forhold, man bør holde sig for øje.

For det første har Thuleradaren som bekendt siden 1960 – og det vil altså sige 12 år, før man lavede traktaten om begrænsning af antimissilsystemerne, ABM-traktaten – været den ene og vel nok den væsentligste af de tre hovedhjørnesten i hele det vestlige radarvarslingsystem. Den rolle for varslingen, som Thuleradaren fortsat spiller, har jo siden 1960 taget til ganske enkelt på grund af udviklingen i de strategiske våben, ikke mindst udviklingen af strategiske missiler, som har flere sprænghoveder; en hel del af dem er jo også ubådsbaserede. De anlæg er altså blevet stadig vigtigere. Og vi ved, at der i de senere år i stigende omfang har været en række funktionelle mangler og fejl ved det oprindelige radaranlæg i Thule, og at man derfor fra amerikansk side har fundet, at der var behov for en modernisering.

Der har været talt og spekuleret vældig meget om risikoen for en kernevåbenkrig ved en fejltagelse, og det moderniserede radaranlæg giver jo netop mulighed for mere pålidelig og mere nøjagtig varsling af eventuelle angreb. Det er derfor, det kan bidrage væ-